

PROJECTPLAN

OUDERPARDON

muziektheater & maatschappelijke dialoog
over ouderschap en opvoeding

Innovatieve en impactvolle
samenwerking met theaters
& lokale maatschappelijke partners

Den Bosch, juli 2024

MINOU

1. Aanleiding & urgentie

Op dit moment maakt 1 op de 7 kinderen uit ons land gebruik van een vorm van jeugdzorg. Ter vergelijking: in 2020 was dit 1 op de 27.

Katy Hofstede, Bestuurssecretaris bij het Nederlands Jeugdinstituut, schrijft in een opiniestuk in de Volkskrant van 13 mei jl.: *“Niet de kinderen hebben een probleem, wij als opvoeders falen... Onbedoeld laten we als samenleving en opvoeders onze kinderen in de steek. Men spreekt over een jeugdcrisis. Maar deze crisis is er niet een van de jeugd, het is er een van de opvoeders... Niet de jeugd, maar de opvoeding verdient publiek debat. We moeten weer opvoeders worden en elkaar aanspreken als medeverantwoordelijken, hoe ongemakkelijk dat ook voelt. Onze rol in de levens van de jongsten verdraagt geen stilte...”*¹

Het voeren van een maatschappelijke dialoog over ‘ouderschap, opvoeding en ieders taak en verantwoordelijkheid hierin’, is de kern van het nieuwe project **Ouderpardon** van theatergezelschap MINOUX. **Ouderpardon** wordt een rechtbank-docu-opera, waarin artistiek leider en regisseur Minou Bosua haar ouders aanklaagt wegens nalatig ouderschap. Een gezongen muziektheatervoorstelling over onze ‘collectieve voortplantingspsychose’ en de gevolgen daarvan voor onszelf en de maatschappij.

Ouderpardon is een participatieproject dat (in eerste instantie) gespeeld en (deels) lokaal vormgegeven wordt in vijf zuidelijke steden, waarvan vier in Brabant. De theaters zijn geselecteerd op een gezamenlijke geëngageerde maatschappelijke visie en betrokkenheid. De première en eerste reeks voorstellingen vindt plaats in Theater aan de Parade in Den Bosch in november '24. Daarna volgen in 2025 voorstellingen in Theater de Leest Waalwijk (30 jan t/m 1 feb '25), Theater de Bussel Oosterhout (14 t/m 16 feb), Theater Maaspoort Venlo (16 t/m 18 mei) en Theater Blauwe Kei Veghel (25 t/m 27 sept). Deze zuidelijke tournee behelst in totaal 15 voorstellingen in theaters. Daarnaast vinden minimaal vijf besloten voorstellingen plaats op locatie, bij maatschappelijke partners. De gesprekken hierover zijn in gang gezet, o.a. via het multidisciplinair ontwikkelteam. Daarna volgt een landelijke en internationale tournee, o.a. in Amsterdam, Rotterdam, Haarlem, Leiden, Berlijn, Wenen en Zuid-Afrika.

Binnen dit project werkt MINOUX intensief samen met de aangesloten theaters: samen bouwen ze aan een lokale gemeenschap rondom de voorstellingen. Die bestaat in elke stad uit een nieuw op te richten kinderkoor (20-25 kinderen van verschillende achtergronden en leeftijden) dat live gaat meezingen in de voorstellingen én een netwerk van ouders en partnerorganisaties uit de regio (zoals jeugdzorg, gemeente, speciaal onderwijs, jongerenwerk). Via een contextprogramma wordt vervolgens een stads-brede dialoog gevoerd over dit actuele onderwerp, met de samenwerkende lokale en landelijke organisaties (o.a. Het Vergeten Kind en het Nederlands Jeugdinstituut).

Via **Ouderpardon** genereert MINOUX impact op meerdere niveaus:

- Talentontwikkeling en stimulering tot cultuurdeelname van betrokken kinderen en jongeren;
- Stimuleren van een maatschappelijke en actuele dialoog over ouderschap via kunst, in nauwe samenwerking met partnerorganisaties uit de stad;
- In de documentaire-laag zijn zowel kinderen uit Nederland, als ook uit Zuid-Afrika en Wenen te zien en horen. Daarmee krijgt de voorstelling een internationaal en meer universeel karakter, wat bijdraagt aan ontwikkeling en verrijking van het publiek en deelnemers op alle speelplekken. Publiek en deelnemers ervaren meerdere perspectieven rondom het onderwerp ‘opvoeding’.
- Innovatieve en voorbeeld-stellende samenwerking tussen cultuur, zorg, welzijn en onderwijs, resulterend in een groot regionaal draagvlak, nieuw publiek en inhoudelijke samenwerking;
- Ontmoeting tussen kinderen vanuit verschillende achtergronden uit het nieuw te vormen koor (en hun ouders), tussen het theater en partnerorganisaties en tussen publiek en deelnemers.
- Actieve kennisdeling en uitwisseling tussen de vijf zuidelijke theaters, geïnitieerd door MINOUX. Dit blijkt een waardevolle toevoeging vanuit de ontwikkeling naar meer ‘community theatre’, internationaal én in Nederland. Het zuiden vervult hiermee een voorbeeldfunctie voor andere theaters, waardoor de impact (veel) verder reikt dan dit project.

In deze aanvraag blikken we terug op het eerdere werk van MINOUX, geven we een korte schets van MINOUX en haar werkwijze en lichten vervolgens de productie **Ouderpardon** toe.

Wij hopen van harte op de ondersteuning van BrabantC in de realisatie van deze urgente ambities.

¹ Volkskrant 13 mei 2024: [Opinie: Niet kinderen hebben een probleem, wij opvoeders falen | de Volkskrant](#)

2. Over MINOUX

MINOUX is het theatergezelschap rondom theatermaker Minou Bosua, opgericht in 2018, en werkt interdisciplinair met cabaret, dans, muziek, theater en documentaire. Bij het maken en spelen van alle voorstellingen neemt/nemen (een) specifieke groep(en) uit de samenleving deel, die ook hun inbreng hebben in het artistieke proces en eindproduct. In samenwerking met maatschappelijke en culturele organisaties bouwt MINOUX zo aan het vormen van duurzame, sociaal-culturele gemeenschappen voor kwetsbare, eenzame of enthousiaste mensen op zoek naar verbinding.

Minou noemt haar theatervorm 'bewustzijnsamusement'.

missie Met een glimlach op je gezicht door het ongemak heen

MINOUX maakt theater om bestaande, belemmerende structuren van samenleven te onderzoeken en een blik op vrije ruimte te bieden. Makers en publiek worden uitgedaagd om met humor te reflecteren op diepgewortelde patronen in zichzelf.

visie Op zoek naar het onbegrensde zelf

Ieder mens verlangt ernaar de meest waarachtige en meest onbegrensde versie van zichzelf te laten zien: dat is de enige weg naar wezenlijke verbinding met anderen. In een sterke inclusieve samenleving krijgt ieder de ruimte zich te ontplooiën - ongeacht leeftijd, sekse, geaardheid, afkomst, capaciteiten, kleur of vorm. Als we durven bestaande structuren in de samenleving open te breken en verschillen te omarmen, dan is die ruimte er.

doel Naar onverwachte verbinding met de ander

MINOUX wil:

- de verbindende en troostende kracht van theater(maken) laten ervaren,
- de impact van de theaterervaring verdiepen en verlengen,
- mensen en organisaties op onverwachte manieren in verbinding brengen (en houden) met elkaar.

vorm

1. innovatieve producties in co-creatie

De werkwijze van MINOUX is onderzoekend, confronterend en kwetsbaar, het werk ontstaat in open dialoog met ervaren en onervaren mede-makers uit verschillende (kunst)disciplines, en het publiek.

2. nieuwe (culturele) gemeenschappen

Uit de theatrale dialoog ontspringen nieuwe verbindingen op allerlei niveaus. Tussen deelnemers onderling ontstaat een hechte band en vaak nieuwe vriendschappen. Theaters bouwen aan duurzame lokale en enthousiaste gemeenschappen die zij ook kunnen inzetten voor andere projecten of als ambassadeurs.

3. Terugblik op deel 1 & 2 theatertrilogie en eerder werk MINOUX

Afgelopen jaren bouwde MINOUX aan de theatertrilogie *Moeder - Vader - Kinderen*.

Ouderpardon is het derde - en tevens afsluitende deel - van dit drieluik.

Deel 1 - *Moeder mag niet dood* (2018-2019)

Deel 2 - *Niet de vaders* (2020-2021)

Deel 3 - *Ouderpardon* (2024-2025)

Deel 1 - Moeder mag niet dood

Een dancing docu-comedy van moeder Jopie (88) en dochter Minou (toen 49) over wilskracht en gedwongen levenslust, i.s.m. Maasja Ooms, choreograaf Ireen Kurvers (Gouden Dans) en sociaal domein 's-Hertogenbosch. De voorstelling was een mix van cabaret, de live aanwezigheid van Minou's 88-jarige moeder, documentaire, participatie van een groep oudere dansers én 'levensverlengend dansen' op het toneel met het publiek na afloop.

Moeder mag niet dood is met veel enthousiasme ontvangen door pers en publiek. De voorstelling ging in première op Theaterfestival Boulevard, was te zien als lunch-theatervoorstelling in Bellevue en toerde twee keer met succes door heel Nederland.

Deel 2 - Niet de Vaders

Minou nam, samen met acteur Eelco Smits (ITA, winnaar Louis d'Or 2023), in regie van Mijke de Jong, de rol van de vader in het hedendaagse regenbooggezin onder de loep. *Niet de vaders* speelde met een speciaal voor de gelegenheid samengesteld Brabants Homomannenkoor (i.s.m. COC). *Niet de Vaders* werd geselecteerd voor het Nederlands Theaterfestival in 2021/2022. In juni 2023 speelde de voorstelling met groot succes in de Volksoper in Wenen, waar i.s.m. Gay Pride Vienna een lokaal gay men choir werd opgericht. In **sept 2024 presenteert MINOUX haar productie *Not the Fathers* als showcase tijdens het internationale ITI festival** voor internationale programmeurs in de Verkadefabriek.

Aanvullende (relevante) projecten

De afgelopen jaren ontwikkelde MINOUX diverse wijk- en participatieprojecten, zoals *Leer me dans van je moeder*, een dialoog met niet-westerse vrouwen over de zorg voor hun moeder. Uit dit onderzoek ontstond de voorstelling *POW WOW*, waarvan inmiddels de derde reprise wordt gepland in najaar '24, op vraag van gemeenten, dementienetwerken en zorgorganisaties. Rond *POW WOW* werd een nieuwe werkwijze ontwikkeld van intensieve samenwerking met theaters en lokale maatschappelijke partners.

Papa was a Rolling Stone was een voorstudie op *Ouderpardon*, gepresenteerd op Festival Boulevard 2023 met bijdragen van de nieuw opgerichte koren kinderkoor *The Young Rebels* en studentenkoor *De Onvergetelijke* en het bestaande koor de Duke Town Barbershopsingers. Minou verzorgde impactprogramma's bij de documentaire *Rotjochies* van Maasja Ooms, i.s.m. Cerutti Film en Jeugdzorg Nederland. Ervaringen en netwerk uit deze samenwerking worden meegenomen bij **Ouderpardon**.

4. Projectplan Ouderpardon

Inhoud Ouderpardon

Eraan herinnerende dat de Verenigde Naties in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens hebben verkondigd dat kinderen recht hebben op bijzondere zorg en bijstand, ervan overtuigd dat aan het gezin, als de kern van de samenleving en de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van al haar leden en van kinderen in het bijzonder, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap volledig kan dragen, Erkennende dat het kind, voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip.

Bron: Internationaal Verdrag inzake de rechten van het Kind, Verenigde Naties

Het vertrekpunt van **Ouderpardon** is een poging van Minou haar ouders aan te klagen wegens nalatig ouderschap. Intussen probeert zij in haar zoektocht een rechtszaak van haar eigen zoon te voorkomen.

Minou:

“De centrale vraag die ik in **Ouderpardon** stel is: Kan ik mijn ouders aanklagen voor nalatigheid in de opvoeding en de schade die mij dat heeft gebracht?

Mijn vader heeft mij in de steek gelaten toen ik negen jaar oud was, door te vroeg dood te gaan aan longkanker. Hij rookte als een ketter... en hij had drie kinderen...?! Mijn moeder, zelf verlaten door haar eigen moeder toen ze zeven was, heeft mij, een oneigenlijke taak gegeven: ‘Minou, verlaat mij niet’.

Mijn levensvraag is: Heb ik mij wel zodanig kunnen ontplooiën, dat ik *mijn verantwoordelijkheden binnen de gemeenschap* (en in mijn eigen gezin) wel volledig kan dragen? Als mijn ouders al in gebreke bleven, kan ik het dan wel goed doen met mijn eigen zoon?

Mijn persoonlijke zoektocht resoneert met een breder maatschappelijk vraagstuk, namelijk: wat is de plicht die wij als ouders hebben als het gaat om de opvoeding van onze kinderen? Volgens de rechten van het kind heeft ieder kind recht ‘op optimale ontplooiing, groei en ontwikkeling in de geest van vrede, waardigheid, verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkheid en solidariteit’.

Maar hoe gaat het in de praktijk? Een kind is in een wip gemaakt, maar dan? Voor opvoeden hoef je geen diploma's te hebben. Een kind heeft rechten: zouden die voor ouders niet een plicht moeten zijn? En wat dan als het ouders niet lukt om hun plichten na te komen?

De negatieve gevolgen van nalatigheid in het ouderschap zijn aantoonbaar groot. De impact en gevolgen voor kinderen, en de samenleving, zijn enorm, als het misgaat. Wat is het recht van kinderen die aantoonbaar zonder verantwoordelijke ouders door het leven moeten?”

Minou stelt in **Ouderpardon** niet alleen deze vraag, maar test ook een nieuw voorstel: een Ouderschapsakte. Net als bij een huwelijk voor de wet, tekenen opvoeders van kinderen een akte waarin de ouderschapsplichten worden vastgelegd, al voordat het kind ter wereld komt.

Het uiteindelijke doel van **Ouderpardon** is om met elkaar in gesprek te komen over ouderschap en (gemankeerde) opvoeding en de gevolgen daarvan voor jonge mensen die hun weg nog moeten vinden in de samenleving. De rechtszaak en Ouderschapsakte zijn er om bewustzijn te creëren over de verantwoordelijkheid, de krachten en tekortkomingen van ouders. We brengen zo een dialoog op gang over ieders rol én die van de maatschappij in het grootbrengen van onze kinderen. Een urgent en actueel onderwerp, dat veel te vaak nog onbesproken blijft, en dat wij op een luchtige en humorvolle manier graag openbreken en een bijdrage aan leveren.

Ontwikkelteam Ouderpardon

MINOUX werkt bij de ontwikkeling én uitvoering van **Ouderpardon** o.a. samen met Fred Salomon, oud kinderrechter die zijn functie neerlegde bij Rechtbank Amsterdam wegens het falende jeugdzorgbeleid. Zijn juridische kennis en ervaringen worden inhoudelijk onderdeel van het libretto en het project als geheel.

Voor de inhoud van het libretto zijn betrokken: Jason Bhugwandass en Mannus Boote (ervaringsdeskundigen), Rene van de Camp (Manager Programma's & Innovatie Het Vergeten Kind), Maasja Ooms, Anke Wammes (Manager Communicatie voor o.a. GGZ, IHuB Jeugdzorg en StroomOP), Jord Neuteboom (transities in de zorg), Janniek van de Looy (Raad voor de Kinderbescherming Den Bosch) en Jasper de Jong (Senior Raadsheer en Jeugdrechter Rechtbank Amsterdam).

Sinem Altan en Robbert Klein zijn samen verantwoordelijk voor de muziek, recitatieven, solo- en koorpartijen. Sinem is tevens dramaturg/muzikaal leider. De vormgeving is van Maasja Ooms en Bas Kosters. **Lotte de Beer** neemt als eindregisseur de verantwoordelijkheid voor het verbinden van inhoud en vorm tot een totaalervaring.

De vorm van de voorstelling

Als vertrekpunt zien en horen we een rechtszaak waarin Minou haar eigen ouders aanklaagt. De aanwezigen in de rechtszaal: o.a. een rechter, aanklager, advocaat en verdediging, worden vertegenwoordigd door vier zangers. Het publiek fungeert als jury. De koorpartijen worden gezongen door een kinderkoor dat als grote videoprojectie getoond wordt. In elke stad speelt daarnaast een lokaal kinderkoor mee.

De teksten van het door Minou geschreven libretto over haar zaak jegens haar ouders worden gezongen. Hierbij worden twee muziekstijlen gehanteerd voor twee aspecten van de rechtszaak. De vier zangers zingen 'de zaak', dit zijn zowel recitatieven als aria's. De muziek voor deze teksten wordt gecomponeerd door de Turks Duitse Sinem Altan. Haar muziek beslaat een breed gebied en wordt gevoed door verschillende Zuid Europese invloeden van oude (ook Anatolische) volksmuziek in combinatie met Europees klassiek. Het resultaat is speels, vol en uiteenlopend van karakter, en zorgt voor de emotionele ondertoon. De muziek van de koorstukken communiceert de bespiegeling van kinderen op de rechtszaak, o.a. protest, bemoediging, bijval, verdriet. Deze muziek wordt gecomponeerd door Robbert Klein, in de stijl zoals die van Club Gewalt: schurend, onheilspellend, geëngageerd en beschouwend tegelijk.

In de voorstelling zijn twee beeldlagen te zien:

Beeldlaag 1: een documentaire-laag van persoonlijke verhalen van diverse kinderen, o.a. jongeren die in aanraking zijn gekomen met jeugdzorg. Deze beeldlaag wordt getoond op een deel van de achterwand. Op een ander deel is beeldlaag 2 tegelijkertijd zichtbaar.

Beeldlaag 2: Gedurende de hele voorstelling is er een kinderkoor te zien op beeld, gefilmd op ware grootte. Doordat ze te zien zijn, zijn ze aanwezig als getuigen. Tijdens de verhalen uit beeldlaag 1 "kijkt" het kinderkoor op de overgebleven schermen als het ware mee naar de verhalen van slachtoffers.

Vormgeving

De speelvloer en zaal vormen samen de setting van een rechtbank. Op de speelvloer is een half rond projectiescherm te zien van 10 meter lang en 8 meter diep. Bas Kosters ontwerpt de beklagdenbank. In

de strakke setting van de rechtbank betreft dit een monumentaal kleurrijk en aanwezig decorstuk. Het werk van Bas is prikkelend, provocerend en tegelijkertijd zachtaardig van karakter.

Organisatie

De kernorganisatie bestaat uit: Minou Bosua - artistiek leider, Petra Welboren - zakelijk leider, Marieke Simons - partnerships & impact, Babsie van Aalderen - productieleider, Corien Baart - artistiek adviseur en Patrick Sytsema - communicatie en marketing. Voor de PR en media-relaties wordt samengewerkt met The Publicity Company (Margaretha Moerkerke), de technische productie is in handen van HP Hulscher. Voor de productie van **Ouderpardon** wordt aanvullend samengewerkt met een extra technicus (nog te benaderen). De communities van ouderen uit *Moeder mag niet dood* en *POW WOW* werken bij MINOUX als vrijwilligers: zij treden op als gastheer, productieassistent etc.

Stichting MINOUX heeft een bestuur: Anna Uitde Haag (voorzitter), Guido Vermunt (penningmeester), Frank Noorland (secretaris) en Parwin Poesz (aspirant-lid). Zij vergaderen minimaal 3x per jaar en hebben zicht op alle artistieke en financiële ontwikkelingen. De 8 principes van de Code Cultural Governance worden in acht genomen.

Samenwerking - Theaters, landelijke- en lokale partners

Voor de lancering van **Ouderpardon** werkt MINOUX samen met de eerder genoemde theaters uit Den Bosch, Waalwijk, Oosterhout, Venlo en Veghel. In al deze steden wordt een participatieproject opgestart met kinderen en partnerorganisaties uit de stad, waardoor elke voorstelling een uniek lokaal karakter krijgt.

Het vernieuwde Theater aan de Parade dat opende in voorjaar 2024 en waar MINOUX sindsdien huisgenoot is, is coproductent en premièretheater. De voorstelling wordt er gemonteerd en zaal en technisch personeel worden (om niet) ter beschikking gesteld. Het theater zet marketingpersoneel in voor promotie en haar contextprogrammeur voor inbedding in de stad. De productie wordt gepresenteerd als één van de zes openingsprojecten in het openingsjaar (2024).

Ook de andere vier theaters committeren zich aan **Ouderpardon**: ze zijn zowel inhoudelijk, faciliterend en uitvoerend partner. Denk daarbij aan het werven van -en de communicatie met- de kinderen voor het participatieproject, het mee zoeken naar lokale partners, het maken van extra lokale PR, het verkopen van tickets en technische ondersteuning. Deze theaters hebben via lokale fondsenwerving een deel van de participatieprojectkosten gefinancierd, het andere deel van hun financiële bijdrage komt vanuit de sponsorclubs van hun theaters (private financiering).

Na de genoemde projectperiode speelt **Ouderpardon** verder in Brabantse en landelijke theaters en wordt ook de internationale tournee gepland in 2025/2026. Op dit moment worden o.a. concrete plannen uitgewerkt in **Amsterdam** met De Meervaart, CC Amstel, De Nationale Opera en Theater Bellevue, in **Rotterdam** met Theater Walhalla en O. Festival, in **Haarlem** met Toneelschuur Haarlem en de Big Sing en internationaal met Volksoper **Wien**, **Berlijn** en SuidOosterFees en Nordlink College **Zuid-Afrika**. Daarnaast is MINOUX voor seizoen '25/26 in gesprek over **Ouderpardon** met Parktheater Eindhoven, De Lindeberg Nijmegen, Stadsschouwburg Utrecht, het Nationale Theater in Den Haag, de Lawei Drachten en Theater Ins Blau Leiden.

Het Vergeten Kind zet zich in voor kinderen in Nederland die het moeilijk hebben door hun thuissituatie. Hun doel is dat al deze kinderen zich gehoord en gezien voelen, op een veilige en stabiele plek wonen en zich positief kunnen ontwikkelen. Deze partner biedt inhoudelijke reflectie op de voorstelling en het contextprogramma. Zij dragen ervaringsdeskundige jongeren aan, via hun jongeren netwerk 'The Unforgettables'.

Het Nederlands Jeugdinstituut wil een kansrijke jeugd voor ieder kind. Ze hebben en delen kennis over wat goed en minder goed werkt bij het opgroeien. Ze willen dat ieder kind de kans krijgt om zich naar vermogen te ontplooiën en op te groeien tot een veerkrachtige, actieve en zelfstandige volwassene. Op het moment van schrijven van deze aanvraag is MINOUX in gesprek met het NJI over het ontwikkelen van een randprogramma voor ouders bij **Ouderpardon**, dat in te zetten is in alles speelsteden.

Per speelstad werkt MINOUX samen met lokale zorg- en welzijnsorganisaties (zie hfdst. 5). Daarnaast wordt in elke stad samengewerkt met scholen en bestaande lokale kinderkoren en/of muziekscholen voor het vormen van een kinderkoor van zo'n 20-25 kinderen per voorstellingslocatie. Zij zingen mee tijdens de voorstellingen in hun eigen stad.

5. Nieuwe manier van samenwerking en community building

MINOUX gaat zich met **Ouderpardon** 'vestigen' in vijf Nederlandse steden en speelt meerdere voorstellingen in elke stad. Vanuit een intensieve samenwerking met het theater, wordt gebouwd aan een lokale gemeenschap van betrokken partijen. Zo wordt een groot draagvlak gecreëerd voor het project, wat resulteert in een nieuw netwerk van mensen uit het sociale domein, een groot en nieuw publiek, nieuwe ontmoetingen én een betrokken gemeenschap van kinderen (en ouders). De opgedane contacten zijn na afloop in te zetten voor vervolgprojecten vanuit het theater.

Een concreet voorbeeld van deze werkwijze

In Venlo werkte MINOUX in seizoen '23/24 samen met Theater Maaspoort rondom *POW WOW*. Samen bouwden ze een lokale gemeenschap van 21 vitale 70+ers: de 'Venlose Bende van Alzheimer'. Deze ouderen brachten persoonlijke verhalen in en speelden mee. MINOUX en Maaspoort zetten daarnaast in op verbinding met de gemeente, zorginstellingen, bibliotheek, ROC opleiding Zorg en Welzijn, ouderennetwerken én lokale fondsen. Resultaat: voldoende financiering, inclusief vijf vooraf uitverkochte voorstellingen (900 bezoekers totaal) in januari '24, voor een nieuw theaterpubliek. En een zeer betrokken groep senioren die graag in verbinding blijven met elkaar, MINOUX en het theater. In sept '24 speelt deze voorstelling opnieuw in Venlo en Meerssen en er lopen momenteel gesprekken in o.a. Nijmegen, Horst a/d Maas en Almere voor het ontwikkelen van een soortgelijk grootschalig lokaal *POW WOW* project.

Werkwijze Ouderpardon

Via *Ouderpardon* ontwikkelt MINOUX samen met de geselecteerde theaters een **meer duurzame manier** van samenwerken, die start vanuit een **gezamenlijke inspanning** ruim voordat de productie daadwerkelijk gepland staat (6-12 maanden van tevoren!). MINOUX deelt kennis en expertise rondom 'community-building', om samen met het theater de slag te maken naar het lokale werkveld en een breed publiek. De samenwerking betekent:

1. Bouwen gemeenschap: lokaal kinderkoor
 - a. MINOUX deelt expertise over het ontwikkelen van een lokale gemeenschap.
 - b. gezamenlijk formeren van lokaal kinderkoor, 20-25 kinderen in de leeftijd van 8-18 jaar. Via o.a. Centrum voor de Kunsten, bestaande kinderkooren, basis- en VO scholen.
 - c. een theaterdocent/dramaturgisch coach vanuit MINOUX begeleidt alle zes de repetities in alle vijf de steden en is aanwezig bij de voorstellingen voor inhoudelijke coaching. Kinderen ontwikkelen zich op artistiek vlak en ontdekken hun talenten.
 - d. naast deze theaterdocent is er een kinderbegeleider aanwezig die aanspreekpunt is voor de nieuwe community, de theaterdocent en het theater en alle praktische zaken regelt voor de community: een 'spin in het web' en vast gezicht, ook buiten de repetities om.
 - e. de ouders en scholen van de kinderen, en de kinderen zelf, worden ambassadeurs van het project, met nieuw en divers publiek tot gevolg.
2. Lokale samenwerkingspartners en publieksvinding
 - a. MINOUX deelt haar expertise over het opzetten van lokale partnerships. De projectleider partnerships van MINOUX is nauw betrokken bij het gezamenlijk bouwen van een lokaal netwerk. Zij ontwikkelt een inspiratiedocument met passende organisaties en maakt met het theater een plan over wie welke organisaties benadert.
 - b. potentiële partners wordt gevraagd of zij kaarten willen afnemen voor hun netwerk, mee willen ontwikkelen aan de contextprogrammering en/of de voorstelling onder de aandacht kunnen brengen van hun achterban.
 - c. samen met partners wordt onderzocht: hoe faciliteren we via **Ouderpardon** een stads-brede dialoog over 'ouderschap'?

Kennisdeling: de opgedane kennis en 'best practices' van de deelnemende theaters worden binnen een (door MINOUX geïnitieerde) **alliantie van vijf zuidelijke theaters** actief gedeeld met elkaar. Hierdoor ontstaat een overdraagbaar, inspirerend en voorbeeld stellend 'format' t.a.v. participatie en community building, dat bruikbaar is voor alle deelnemende theaters, ook voor de speelplekken in seizoen 25/26.

Lokaal kinderkoor

Participatieprojecten zijn vast onderdeel van alle producties van MINOUX, vanuit de gedachte dat dit concept theater zo dicht mogelijk bij de mensen brengt, of andersom: de mensen bij het theater. In een voorstelling over opvoeding is de keuze voor een kinderkoor als participatiegroep voor de hand liggend. De zichtbare aanwezigheid van het koor geeft een indringende dimensie aan de voorstelling. Voor de kinderen is deelname aan een professionele theaterproductie in hun eigen theater op zichzelf al een hoogtepunt,

maar de ervaring is des te indrukwekkender omdat ze zich zo kunnen identificeren met de thematiek: deze voorstelling gaat over hén. Via het lokale kinderkoor ontstaat bovendien betrokkenheid van families, burens, vrienden, verenigingen en scholen in de regio.

De lokale koren spelen een grote rol in de voorstellingen in hun stad. Ze lezen aan het begin van de voorstelling de tekst van hun geboortekaart voor: de vreugdevolle verwachting die aan iedereen is meegegeven aan het begin van hun leven. Ze zingen een aantal liederen tijdens de voorstelling, krijgen bescheiden theatrale rollen toebedeeld en zingen het openings- en slotlied.

De kinderen repeteren zes weken lang één keer per week in het betreffende theater, onder leiding van Remy Alexander, onder andere educator bij November Music. Ze worden muzikaal en theatraal gecoacht, waarbij aspecten als klankvorming, actief luisteren, stage presence en interactie met het publiek aan bod komen. Gedurende dit traject ontwikkelen de kinderen zich op artistiek vlak en krijgen ze de kans om hun talent te ontdekken. Ervaring met zingen is geen vereiste en deelname is kosteloos, zodat ieder kind zich kan opgeven.

De werving wordt in alle steden breed ingezet via scholen en partnerorganisaties, met als doel kinderen uit alle lagen van de samenleving te laten meedoen en kinderen in aanraking te brengen met muziek en theater voor wie dat niet vanzelfsprekend is. De werving van kinderen voor de eerste reeks voorstellingen in Den Bosch is reeds gestart: binnen vijf dagen waren er 40 aanmeldingen. Zie ook de wervingsflyer in de bijlage. De werving voor de andere steden start vanaf najaar '24.

Contextprogramma en lokale partners uit het sociale domein

In iedere stad wordt samen met het theater en lokale én landelijke partners een contextprogramma ontwikkeld. Hierbij kan gedacht worden aan voor- en/of nagesprekken in het theater waarbij de invulling wordt verzorgd door de partners of een ontmoetingsbeurs met standjes in de theaterfoyer na afloop van de voorstelling, waar het publiek op laagdrempelige manier in gesprek kan gaan met en informatie kan ophalen bij de partner-organisaties. De precieze invulling van de context-programma's staat nog niet vast, omdat deze in samenwerking met de nog te werven partners tot stand komt.

Marieke Simons, projectleider partnerships van MINOUX met ruime ervaring in het bouwen van netwerken rondom maatschappelijke onderwerpen, gaat ca. zes maanden voor de voorstelling organisaties in het bedrijfsleven en het sociale domein uit de diverse steden benaderen bij wie de thematiek van opvoeding, kinderrechten en jeugdzorg centraal staan. Dit zijn o.a. Centrum voor Jeugd en Gezin, advocaten- en notariskantoren en mediators gespecialiseerd in familierecht, de gemeente, Jeugdzorg, scholen, jongerenwerk, GGD, GGZ, kinder- en jeugdrechters, Humanitas, buurt- en opvoedpoli's, huisartsen en maatschappelijk werkers.

Doelstelling is (minimaal) vijf partnerorganisaties per speelstad, aan wie we vragen:

- Of zij bij willen dragen aan de context-programmering van de voorstelling en/of
- Zij betaalde kaarten willen afnemen voor de voorstelling en deze (gratis) ter beschikking willen stellen via hun kanalen en/of aan hun eigen netwerk en/of
- Zij de voorstelling onder de aandacht willen brengen bij hun achterban via hun communicatiekanalen. Via een voor de doelgroep vertrouwde partner, wordt zo op laagdrempelige wijze een geheel nieuw theaterpubliek bereikt. En/of
- Zij via hun netwerk kinderen willen werven als deelnemers voor het kinderkoor.

In Den Bosch hebben op het moment van schrijven van deze aanvraag de volgende organisaties hun deelname reeds toegezegd: Banning Advocaten, Humanitas, Farent, Human Kind, Raad voor de Kinderbescherming en Gemeente Den Bosch. In Venlo zijn toezeggingen binnen van in elk geval Includio en Cultuurpad (onderwijs & cultuur, warm contact met alle 105 scholen in de regio). Voor de andere regio's start het bouwen van de partnernetwerken vanaf najaar '24.

6. Planning en doelstellingen

De ontwikkeling van **Ouderpardon** vindt plaats in de periode mei '24 t/m nov '24. In deze periode worden o.a. de verhalen van jongeren verzameld, de docu/beeldlaag gemaakt, decor en kostuums ontworpen, met de theaters een plan van aanpak geformuleerd, liederen en libretto gecomponeerd, de geluidsopnames

van de kinderkoren gemaakt, gerepeteerd met de acteurs/zangers en Fred Salomon en het lokale kinderkoor van Den Bosch.

In de periode vanaf juni '24 t/m sept '25 werkt MINOUX samen met de theaters aan het vormen van lokale kinderkoren en het bereiken van partnerorganisaties, elk met een eigen tijdspad, afhankelijk van de speeldatum. De planning is globaal gezien als volgt:

mei t/m nov '24	Ontwikkeling inhoud van de voorstelling met mede-makers, professionals en participerende jongeren
juni '24	Werving Kinderkoor Den Bosch via diverse netwerken
juni t/m sept '24	Verbinding zoeken met partner organisaties in Den Bosch
sept t/m mei '25	Werving kinderkoren Waalwijk, Oosterhout, Venlo en Veghel
vanaf september	Verbinding zoeken met partner organisaties in de diverse steden, Ontwikkelen randprogramma (start in Den Bosch), Aftrap voorbereiding met alle betrokken collega's van diverse theaters & MINOUX op gebied van inhoud, productie & techniek, educatie en marketing
vanaf september	6 repetities kinderkoor in Den Bosch
vanaf december e.v.	6 repetities kinderkoor per speelstad, data afhankelijk van voorstellingsdata
4, 5 en 6 november	Try-outs en première in Den Bosch – totaal drie voorstellingen
jan t/m sept '25	Spelen voorstellingen in Zuid-Nederland (12 in vier theaters, 5 in sociaal domein)
Seizoen '25/26	minimaal 5 nieuwe speelplekken in Nederland, én Wenen (Wiener Festwochen/ Volksoper Wien), Zuid-Afrika en Berlijn (<i>niet opgenomen in de begroting</i>)

De kwalitatieve doelstellingen van dit project zijn:

- Een verdieping van de innovatieve samenwerking tussen de vijf participerende theaters en MINOUX, die tevens inspirerend voorbeeld zijn voor elkaar en collega culturele organisaties;
- Ontmoeting op alle niveaus: tussen publiek, partnerorganisaties, kinderen en theater;
- Opbouwen warme lokale netwerken in het sociale domein en het bedrijfsleven in vijf steden, waarmee de theaters in de toekomst vaker en intensiever kunnen samenwerken om de koppeling tussen kunst en de zorg en het bedrijfsleven te kunnen maken;
- Opbouwen van vijf lokale communicaties van 20-25 kinderen en hun gezinnen in de speelsteden, die allen ambassadeur worden van het theater;
- Talentontwikkeling en stimulatie tot cultuurdeelname in vijf steden;
- Nieuw publiek laten kennismaken met de kracht van theater, o.a. via partnerorganisaties;
- Een impactonderzoek rondom het effect van de gemeenschap en de impact van de voorstelling op publiek en partners. De resultaten worden gedeeld met de partners van het project en ter beschikking gesteld aan andere geïnteresseerden.

De kwantitatieve doelstellingen van dit project zijn:

- 20 voorstellingen van **Ouderpardon** in o.a. Den Bosch, Waalwijk, Oosterhout, Venlo en Veghel;
- een bezoekersaantal van min. 5.750 bij min. 20 voorstellingen. Voor een groot deel (naar verwachting 60-70%) zal dit nieuw theaterpubliek zijn;
- 100-125 deelnemende kinderen aan de kinderkoren in vijf steden;
- 500 bezoekers aan de diverse contextprogramma's in de vijf steden;
- deelname van minimaal 8 jongeren die hun persoonlijke verhaal delen in de docu-beeldlaag;
- minimaal 5 lokale partnerorganisaties per stad, in totaal minimaal 25 partnerorganisaties.

7. Evaluatie en impact

Om de maatschappelijke impact van het project inzichtelijk te maken en te meten, zetten we in elke stad in op impactonderzoek en uitgebreide evaluaties met vier doelgroepen:

1. de kinderen uit het kinderkoor (en hun ouders);
2. het publiek;
3. de lokale partnerorganisaties;
4. het theater.

De onderzoeksvragen en -methodiek variëren per doelgroep. Bij de participerende kinderen doen we zowel een kort schriftelijk onderzoek direct na de laatste voorstelling waarin we vragen om een korte eerste impressie. Vervolgens volgt een uitgebreide mondelinge evaluatie een aantal weken na het project, waarbij we o.a. vragen: welk effect heeft deelname aan dit project op jou gehad? Wat heeft de community voor invloed gehad en hoe heb je het meespelen in de voorstellingen ervaren? Wat heb je geleerd? En hoe zou je in de toekomst betrokken willen blijven bij dit theater?

Het publiek sturen we na afloop van de voorstelling via de theaters een online enquête, waarbij we voor het opstellen en uitvoeren ervan de intentie hebben om samen te werken met bureau Cigarbox uit Rotterdam. In deze enquête onderzoeken we de impact op het publiek: wat heeft de voorstelling teweeggebracht t.a.v. bijv. bewustwording of herkenning, tot welke inzichten ben je gekomen, heeft het je blik op je eigen ouderschap verandert of verzacht, ben je in contact gekomen met andere ouders of organisaties uit de stad en ook: hoe kwam je bij deze voorstelling terecht en in hoeverre ben je (al) een vaste theaterbezoeker?

Ook de partnerorganisaties sturen we in eerste instantie een korte online enquête via de theaters. Daarnaast plannen we diepte interviews in met alle partnerorganisaties in de speelsteden. Waarbij we o.a. onderzoeken wat de betekenis van deelname aan dit project is op korte en langere termijn, hoe het project wel of niet heeft bijgedragen aan het voeren van een maatschappelijke dialoog over opvoeding en ouderschap, hoe zij verder kunnen bouwen aan een duurzame verbinding met het theater rondom soortgelijke onderwerpen en welke nieuwe verbintenissen er mogelijk zijn ontstaan.

Met de theaters vindt voortdurende uitwisseling en evaluatie plaats, waarbij we tijdens het proces in de diverse steden continu bijsturen en de opgedane kennis delen met de andere theaters. Na afloop volgt een evaluatie op het gehele proces waarbij we vooral inzetten op de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de opgebouwde lokale communities: wat heeft dit participatieproject jullie gebracht, hoe kun je een relatie blijven behouden met zowel de kinderen/ouders als ook met de partnerorganisaties en je publiek? Wat was de meerwaarde van de nieuwe alliantie en waar liggen verbeterpunten voor vervolgprojecten?

De opgedane kennis en 'best practices' uit al deze evaluaties en het impactonderzoek, worden gedeeld met de theaters uit de alliantie, waardoor er een overdraagbaar format ontstaat dat ook bruikbaar is voor andere theaters waar deze voorstelling nog speelt en voor vervolgprojecten in de theaters in de toekomst.

Impressies live kinderkoor en videobeeldlaag Papa was a Rolling Stone, Boulevard 2023